

ELŐFIZETÉSI ÁRAK.

Melyben átlagosan havi, előfizetői
pénzt kell fizetni.Egyes évre 6 frt — kr.
Fél évre 3 frt — kr.
Negyed évre 1 frt 50 —

Egyes szám ára 4 kr.

* kapható a kiadónál és
Grass G. I. ügyintézőjénél.Bérmesterek levelek nem
fogadottak el.

BRASSÓ

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI LAP.

Meglennik hetenkint háromszor: Kedden, csütörtökön és szombaton.

HÍRDETÉSEK felvételre: Brassóban a kiadónálban Kolostor-utca 26. sz. a., — Budapest: Eötvös utca, Goldberger A. V., Mészai A., Schwarz Gy. — Bessen: Deneberg J. Hassenstein és Vogler, Schalks Henrik. — Berlinben: Mosse Rudolf, Frankfurtban: Danbo G. I. és Társa, — Hamburgban: Károly és Liebsmann ar. hirdetés iróddjában.

Szerkesztői iroda.

hárv a lap: szellemi részét illető közlemények iránt fordok:
Brassó, Kolostor-utca 26. sz. a.

Felkeltő szerkesztő:

Rosenwald János

Főmunkatárs:

Dr. Lénányi Nándor

Kiadónál.

hárv az előfizetési pénzek és hirdetés díjak kiadók:
Brassó, Kolostor-utca 26. sz. a.

HÍRDETÉSEK DÍJA:

3 hasábol garádmű-sor v. annál
hogy 7 kr. Nagyobb és több-
szori hirdetésnél kedvezmény.
Mind a egyes hirdetés után
még a napra 30 kr. helyre
fizetendő.

Nyitási költségek sorra 15 kr

Hirdetések és nyitási cikkek
dija előre fizetendő.

A közigazgatási reform és a belügyminisztérium.

A belügyi tárcza költségelőirányzatának részletes tárgyalásánál hiába ültünk meg a kísérletet, hogy a vita mosterséges elnyújtása által a magyar parlament komoly reformmunkáját zavarják. A kísérlet meg-husult és jövőre is meg fog husni. Még Apponyi gróf szónoki művésze, melyet uolsó beszédében teljes mértékben ragyogtatott, sem volt képes elvitálni a tényleges sikereket, melyeket Hieronymi belügyminiszter a belügytárcza, és különösen a közegészségügy terén, minisztersége óta elért.

A mit a közigazgatás, annak reformálása előtt, egyáltalán javítani lehetett, azt megtette a mostani belügyminiszter. A közigazgatási reformról szóló törvényjavaslat szükséges voltát pedig még Apponyi gróf ellenvetései is bizonyították. Apponyi gróf hibája és az akkori ellenzéki obstrukciós taktika büne, hogy Szapáry Gy. gróf alatt nem lehetett megvalósítani a reformot. Tökéletes igaza van tehát a belügyminiszternek, midőn a legelőször hangnembem tartott ellenzéki konzervetel szemben tántoríthatatlan nyugalommal és udvariassággal csakis az ellene felhozott érvek tárgyalagos, higgadt ezafolatára sorozották. Az insznuvenció, mintia a közigazgatási reformmal összefüggő törvényjavaslatok sorrendjébe nem tartotta volna, szintén győtesen megezőfoltá Hieronymi belügyminiszter. A sorrend, melyet Wekerle miniszterelnök a mostani minisztérium hivatalba lépésekor igért, pontosan és lelkiismeretesen betartott. Hieronymi már teljesítette ígérteét és beterjesztette a közigazgatási bíróságról szóló törvényjavaslatot, és a közegészségéről szóló javaslat most van soron. Apponyi gróf fáradsága kárba vész, midőn alaptalan állítások folytonos ismétlése által mosterséges konfuziót akar előidézni a közvéleményben, állítólag be nem tartott kormányigerekekről. Ezek az alaptalan állítások már nem találnak hitelt, mert a tények ékesszólása és a kormány munkasikerei eafoltják meg őket. Hieronymi miniszter, ígérteéhez képest, a már kétsz fejelemi törvényjavaslatot is a parlament elé terjeszt; épp így a betegápolásról szóló javaslatot is. Ez utóbbi elválaszthatatlan a közegészségéről szóló törvényjavaslatotól, mert a betegápolási költségek bizonyos fokig közegéi terhet képeznek. A közvélemény felvilágosítására igen hasznos, hogy Hieronymi ismét Konstálta, miszerint a kormány sohasem ígérté azt, hogy a választási törvényjavaslatot a közigazgatási reform tárgyalása előtt beterjeszt. Hieronymi miniszter éppen beszédében józan tárgyalóssága és matematikai szabotossága

által megakadályozta azt már előre is, hogy Apponyi gróf, mint minden korábbi reformjavaslatnál, a junktim-követelésnek végtelen láncza által ismét — szerencsére már hatástalan lett — obstrukciót akaszson a képviselőház nyakába.

Alaposan megezőfoltá Hieronymi Apponyinak azt az állítását is, mintia a választási törvényre nézve elvi eltérések létezésének a szabadelvű pártban. A minisztériumban és pártjában a nézetek teljes szolidaritása uralkodik egy ebben, mint minden más elvi kérdésben. A többi miniszterek és a szabadelvű párt vezetői tagjainak összes korábbi kijelentései megerősítik az egyetértést Hieronymi alábbi nyilatkozatával, melyvel minden párt egyet érthet s egyet is ért.

Ez a nyilatkozat, a mely egy egész programot, azt mondja, hogy a kormányunk első kötelessége, kerülhetlen szigorral megfenyíteni az állam integritását, alkotmány és törvényei ellen intézett minden törekvést. A nemzetiségeknek részrehajlatlan igazságközigazgatást kell nyújtani, az állam-polgárokat a nemzetiségre való tekintet nélkül jó közigazgatással kell támogatni. De a társadalomnak is teljesítenie kell a reá háruló feladatokat.

Hieronymi a világos és hazafias állásfoglalása a nemzetiségi kérdésben megfelel a történelmi hagyományoknak és összhangban van az egyseges magyar állam minden-párti életének gyakorlati követelményeivel. Annak fundamentumai maradtak mindenkor is: há rugaszkodás Szent István iszteltre méltó, évek évek koronájához és iszteltre vallásos szentnek tartása az alkotmányának, a mely, daczára annak, hogy történelmi és konzervatív alapon épült fel, mégis a legliberalisabb az európai kontinensen.

Belföld.

* A vádgy vége. Az országgyűlési szabadelvű-párt nov. 27-én tartott értekezletén a napirend előtt felszólt Wekerle miniszterelnök és kijelentette, hogy a házbán is nyilvánított felfogásához híven, a már felterjesztett egyházközpontjai törvényjavaslatok szentesítését az általános nyugalom helyreállításának és a normális működés egyik főszükségének tekintvén, ő Felségéhez azzal a kérséssel járult, hogy e javaslatokat függetlenül a még tárgyalás alatt lévő két kisebb javaslatotól meliből szentesíteni kezdeszkdjék. Ez alkalommal természetesen az általános politikai helyzetről is előterjesztést tett a felsőbb felhatalmazást nyert annak kijelentése, hogy ő Felsége a felterjesztett egyházközpontjai javaslatokat szentesíteni fogja, még pedig a jelen kabinetnek. Ezzel adva van nemesak a jogi alap, hanem egyuttal a kötelesség is a kabinet

továbbműködésére. Főúleségnek tartja ezért kiterjeszkedni azokra a különböző híresztelésekre, melyek a kormányválságra vonatkozólag terjesztettek és a melyekkel kapcsolatosan a kabinet egyes tagjainak magatartására nézve különböző insznuvenciókat imputáltak. Ma nincs erőlköz. De legyen róla meggyőződve az értekeltek tagjai, ha kabinetváltozás bármikor szóba kerülne is, a kabinetnek egyetlen egy tagja sincs, a kit ne tisztán az elvi szempontok biztosítsa, hanem személyi tekintetek vezéreljenek.

* Wekerle miniszterelnök utja. Bésből, illat-kes helyről jelentik, hogy miután ő Felsége Wekerle miniszterelnököt nem változtott legelőször kegyességűk másfél óráig tartó kihallgatásban fogadta, a kedvező döntést is várni lehet, az egyházközpontjai törvények szentesítését illetőleg a legelőszörre időre.

A „Magy. Ért.” Bésből a következő táviratot közli: Mint jól értesült körökben határozottan állítják, a már leterajtott egyházközpontjai törvényjavaslatoknak szentesítése 8 nap alatt be-következik. Márkadó körökben nincs kétség az iránt, hogy Wekerle dr. miniszterelnök a jelenlegi politikai helyzet mellett, a mely amugy sem nyújt semmi alapot komoly válságra, ő Felsége bizalmára támaszkodva, a mely irányban két nap böcsi tartózkodása alatt is ismételve kifejezre jutott, állásában meg fog maradni.

* A magyar állam és Románia. Hieronymi belügyminiszter minál beszede az igazságosság állását jutatta érvényre sikeres erővel, a mely nagy állampolgárral szemben, az anyanyelvre való tekintettel. Az az ő javára iradó szándék, hogy a kormány ezúttal és erővel akciója legyen az ellenzéki és a legjobb elismerése talá. Ez az elismerés abban áll, hogy az összes ellenzéki pártvezetők egyetértéssel abban, hogy a nemzetiségi kérdésből soha sem szabad pártkérdest csinálni. Eppen ez által jutottunk Hieronymi belügyminiszteréhez alatt oda, hogy az ellenzéki pártok belátják annak szükségessé voltát, miszerint a kérdésben a kormánytalan egyetértet kell alkalmazni s támogatni kell azt a lelkiismeretlen, államellenes pártmunkát ismét elleni küzdelemben.

Van-e oláh iredenta?

Brassó, november 29.

Moldován Gergely, a kolozsvári egyetem jeles tanára, kiemel publicisztikai működése ismeretes. Nyit levél a bukaresti román kulturális egyesítés Urechea A. „Lászlóhoz” ezim egy magvas rőpíratot adott ki.

Mi, a kik sokszor foglalkoztunk ezzel a sokat hányortogató kérdéssel, csak ószúe örömet érezhetünk a fölött, hogy Moldován, az oláh ügyek legalaposabb ismerője, szintén abban a nézetben van, hogy az oláh liga politikai célokat követ, s hogy az igazság fegyverével dolgozik.

Moldován nem ringatja magát illúziókban, hogy tán értelme más: utra fogja kiterelni az elnököt és kétszázézer társát, hisz jól tudja, hogy ezek nem tűnnek ellenlélv-

menyt, mert a józan kritikát dorongrag útik agyon, mind a mellett jónak és észszerűnek tartja lerántani az allosokodokor a leplet, kik abban a hiedelemben élnek, hogy az erdélyi románok kötelesség elfogadni az Európától nyújtott segélyt s vele a magyar állam jelenlegi szervezete ellen dolgozni.

Moldován a leghatározottabban utastja vissza Európa beleszállását belügyeinkbe. Pelengere állítja Urecha egyetemi tanárt, ki a politizáló liga élén áll, nem ugymond: én a sokat szenvedett román nép érdekében becsületes politikát szeretnék megteremtetni, önök pedig azt hirdetik, hogy a politikában nincs helye a becsületesnek meg a tisztességnek. Majd tovább folytatva, így szól Moldován:

Én, mint tanár, kívánom, hogy a nemzet ifjúsága tanuljon: én az ifjúságok politikai kalandorságára használja fel; én a fiatal nüzhenát éves román nemzeti állam jövőjét a kultúrban fedezem fel és követelem, hogy a nemzet a saját államában minden erejét a nemzeti kultúra fejlesztésére összpontosítsa: én külföldi, elfeledetten, kapzsi szédelőgő szavai után indulva, a nemzet idegeit ezek szolgálataiban sorvasztja el. — Követelm, hogy a román nép kulturális téren becsületes munkával gőzözzel, ha vannak, vetélytársait: az a nyelvésséssel, a szóval és rágalmakkal akar győzedelmeskedni. Önök elnevelnek engem remegőnát, én pedig önöket tartom a világ legelső politikai szédelőgőinek, a kik Európaszerté szalmát prédikálnak, otthon pedig széllel töltött hurkakkal traktálják polgártársaikat.

Én békét, önök háborút prédikálnak; én munkát, önök léhaságot; én szeretetet minden irányban, önök gyűlöletet; én áldást — önök átkot!

Külföld.

* Az új agra Oroszországban. Varsóból jelentik, hogy Kőrő tábornok, Lengyelország kormányzója, nem fog többé oda visszatérni, hanem Nizbába megy. Utóda Konstantin nagyherceg lesz. Mondják, hogy a czár meghallgatta a varsói küldöttség panaszaát Kőrő ellen és ez lett volna elmozdításának oka. — A „Standard” a czár esküvőjéről cikkezve, hangsúlyozza az orosz közlekedés barátságos jellegét. A hármass szövetségnek nincs mitől tartania; Franciaországának sem, ha komolyan akarja a békét. A Dardanellákra vonatkozó egyezmény megvalósítására azonban nem gondol senki. — Londonból érkezett magánútlevél szerint több lap megegyezően azt a hírt közli, hogy Miklós azár kifejezte azt a szándékát, hogy rendt gyűlést hív össze az alkotmány előkészítésére.

* Anglia és Oroszország. A londoni Temps azt írja, hogy ha Anglia és Oroszország között tényleg közlekedés van szó, akkor Franciaországának tagadatlanul az az érdeke, hogy örömmel és hűső gondolat nélkül fogadjon egy oly megegyezést, melynek első eredménye az volna, hogy a független Európa a hármass szövetséggel szemben megerősödik és a Közép-entern semlegessége névze ártalmas anomáliák megszűnésének.

* A japán-kinai háború. Azt a körülményt, hogy a japaniak Port-Arturt bevették, általában a háború végleges döntésének tekintik. A győzteseknek körülbelül 80 ságu, több rendbeli nagyobb hadi hajó, igen sok lódi zsákmány és ételmi szer, azonbankül számos fogoly került a kezébe. A harcban 15 ezer főnyi japán és 13 ezer főnyi kínai katonaság vett részt. A japánok vesztesége kétezer halott és sebesült, a kínaiak kétezer halott. A kínai hadsereg zöme elmenekült — Áltá-

lános az a nézet, hogy Kína kénytelen lesz majd japán akaratának minden tekintetben alávetni és esetleges kényet kérni. A Stefani-ügyneközt azt jelenti Tokióból, hogy a japán kormány kijelentette, hogy abban az esetben, ha Kína beke javaslatokat tenne, Japán az amerikai Egyesült-Államok köznejárását venné igénybe.

Az erdélyrészi birtokrendezési eljárásról.

Írta: Mihály Pál kassaiért becsüzetlen.

Az a sok vált vagy valódi sérelem, mely az erdélyrészi birtokrendezési műveletek után a panaszok végteles sorát nyitotta meg s mint árnyék a tetsét, elváltatlanul követi — talán még hossz ideig nem szűnik meg. Nem pedig azért, mert habár a törvényhozás bőléssége a legujabb kezlet s az erdélyi részeket érdeklő birtokrendezési törvényének a panaszok ökanak megszüntetését szándékolta, a mi bizonyos tekintetben sikerült is, vagy jobban mondva — a mennyiben ma még csak a kezdet kezdetén állunk — a jövőre sikerülti fog, mindazonáltal — noem legalább egy utunk, — hogy a panasz áradatok elő csak egy erős, de nem teljesen záró zsilipet készített.

Nem hiszem, hogy tévedek, ha azt tartom, hogy a birtokrendezéseknek főleg három fontos szempontja kell a figyelemnek kiterjednie, hogy ha nem is az abszolút, de az emberlel kívánható igazság megközelítő legyen. Egyebek közt igen fontos, hogy a tulajdoni jog tisztázott, a misziki rész helyes és jó, a becsülés és osztályozás legyen. Ha a három tényezőz ily módon együtt van, akkor a végrehajtás első nem akadáli nem áll s a panasz oka önnagyként megszűnik. Ámde éppen az a baj, hogy a míg a két elsőre névze a törvény egy rendelkezés, hogy rendelkezéssel szigorú és lelkiismeretesen végrehajtás mellett e tekintetben semmi kívánni való foun nem marad, addig a harmadik s tán a legnevezetesebb tényező fölött csak elcsúszk s azt az eddigi teljesen rossz módokatkal egyszerűen megtartja. Pedig ha valaki fáradságot vesz magának kutatni a klapadatlan panaszok okát, bizony meggyőződhetik a felől, hogy — melleve a más irányú jó vagy rossz hiszemű tévedések sorozatát — a panaszok igazi és avatatlan szemek előtt rejtett forrása legnagyobb részben a becsülésnél és osztályozásnál található fel.

Nem igazságos, vagy legalább is nagy árnyokban nem az, hogy minden vált vagy valódi megkérdőseös ökal egyúdt a működő mernők eljárása tekintetét — mint a mire panaszok főleg vonatkoztak. Mert, nem lehet tagadni ugyan, hogy egyesek javára s a többség kárára, úgy a felcsúszk mint a közösüdt bizonyos ezíratós tévedések is eszménhat be; de az is igaz, hogy ezek, a többség egyessével szemben vagy nem okoztak olyan érzékeny megkérdősest, melyek könnyen észrevehető lettek volna, vagy, ha okoztak s észre — tehát szándék vehető is voltak: akkor még mindig lehetett útát és módot találni arra, hogy a tévedések helyreigazíttassanak. Talán nem szükséges említenem azokat az indokokat, melyek ezen állítás megerősítésére szolgálunk, miután mindenki előtt nyílt dolog, hogy ha az ily nemű tévedések bárki érdekeit által felszólals tárgyaává tetteket, azokat egy második fórum felülvizsgálta, s nincs alapos ok kétkedni a fölött, hogy e fórum eljárásával az igazságtól, legalább is kereste s a szarvas hibák kiküszöbölése törekedett.

Ámde nem így állott s nem így áll ma sem a becsülés és osztályozás ökal eljárása, a mely minden bűnyk, minden panaszunk egyedi kiárárolgás forrása. Erről akarok nagyon röviden szólni. Röviden, hogy annál érthetőbb legyen.

Azt leírt mondani, hogy a becsülés és osztályozás körüli eljárás, az igazságheres és meg talánlások egy elptant összeforrasztani felelőtlé lánscsemm, mely mint ilyen az egészek értékét kérdősest teszi.

Meg van adva ugyan a jog, hogy az igazságtalanul vált becsülés és osztályozás ellen bárki érdekel felszólalhasson, de el van véve a mód, mely az egy eszközölt becsülés és osztályozást helyes irányba terelhesse, miután a felszólalás fo-

lott döntő fórum nem más, mint a mely a becsülés és osztályozást végrehajtotta. S valóban nagy foku naivság kellene feltételezni azt, hogy az a fórum, mely mondjuk, akar a meggyőződés tisztaság, akár a tudatlanság botlása, akár a részrehajlás szándéka alapján így vagy amugy becsült és osztályozott: akar meggyőződésst megvaltoztatta, mert akkor lehetne egy harmadik meggyőződése is, akár tudatlanságát önmaga beismeri, mert akkor közzéhatatja tekintélyét, akár a részrehajlásból enged, mert akkor szem elől tévesztí a célt, miért fáradozt és hogy ez nyagban és egészen így van, állítani merem s az érdekeltek nagy része, különösen a kik e jeles műveletben szenvedőleges szerepet vesznek, igazolni tudják.

Nos, pedig bizonyos, hogy a becsülés és osztályozási művelet az egész birtokrendezési eljárás reális értékek meghatározásánál a mérlegbe, ha nem is legnagyobb, de legalább is a többi fontos tényezők egyenlő súlyával nehezedik.

A birtokos közönség érdekeiköbe vágna tehát arra működni, hogy az 1892. évi XXIV. t-cikknek ide vonatkozó szakaszait novellellet módosíttassanak s még egy vagy több állandó, szakértőből álló felülvizsgáló becsülő bizottság alakíttassék, melynek működése ne csak a felszólals tárgyat képező részletek becsülésre és osztályozására, hanem a meghatározott alapon, az egész becsülés és osztályozás felülvizsgálásáért, az esetleg előforduló aránytalanságok kiegyenlítésére is kiterjedjen s határozataiban döntő hatáskörrel bírjon, továbbá érdekelje a fo lott, hogy a térképen az egyes részekre bejegyzett osztályok a legparányibb eltérés nélkül egyezzenek a bírói jegyzőkönyvbe vezetett osztályokkal.

E bizottság díjai időről-időre s a működési napokra az illető közösg birtokrendezési költségei alapjánál minden nagy megterhelhetős nélkül fedezhető lennének s az a kis költség többlet és időseztés, mely e miatt előállna, bő kárpótlást találna azon mindenkit megnyugtató tudatban, hogy a munkálat jószágára, biztosítására minden lehetőséget követ, mert az bizonyos, hogy sehol akkor, ahol a jó vagy rossz összehasonlítás, a megkérdősestől, sehol akkor bizonytalanság, hogy valaki a lenesés táblából, vagy a koldos botból kapja-e osztályrészt, mint éppen a műveletnél, nem kínálkozik.

Ipar, kereskedelem, közgazdaság.

Östörök bankok háborúja Törökországban. Egy konstantinápolyi tudósítást szerint a török kormány engedély ad a becsi érdekelteit hitelezetnek egy östörök-török hitelintézet felállítására. A bank, melyet az östörök hitelintézete a Rothschild-ösztör tobi tagjaival közösen alapít, 2 millió forint alapitkével kezdené közös működését s később a szükséghez képest emelné tőkáját. Az östörök-török hitelintézet különösen a közvetlen pénzügyi viszonyt fogja ápolni Ausztria, Magyarország és Törökország között és elősegíti a külföldi főkevel Törökországban létesítendő vállalkozásokat. E bankalapítás miatt éles versenylapra volt egyrészt az östörök hitelintézet, másrészt a becsi Landerbank és a berlini német bank közt. A döntés azonban az östörök hitelintézet javára történt. Egyik igazgatójának, Blum annak, a ki egyiptomi pénzügyminiszter korából Blum p sa név alatt ismeretes, jobb és hatalmasabb összeköttetések vannak a török kormánykörökben és Abdul Hamid szultán körüzetében is a Yildiz közszobban, mint a becsi Landerbankban.

Erdői fanyagszerkesztés. Az érdekeltek körök ezennel tudósíttanak, hogy az erdőbirtokosoknál 1894. évi őszén eladáira kerülő fanyagszóról szóló, a magas földmívelésügyi m. kir. miniszteriumban összeállított kiutasítás a brassói Kereskedelmi és iparkamara iródiájában betekintethető.

Fanyagsók szállítása. A m. kir. államvasutak igazgatójának és a díszgőri m. kir. vas- és acélgőz igazgatóságát áll. l. vas- és acélgőz részére az 1895. évben szállítendő különféle fanyagsók fanyagsók szállítása iránt közzétett pályázati hirdetményről az érdekeltek körök a brassói kereskedelmi és iparkamara iródiájában tőközött beszerezhetnek. Az ajánlatok f. évi december hó 10 éig benyújthatók.

Irodalom.

A *Kolozsvári honvéd-menedékhez* felállításának miként leendő módjával foglalkozó a Kolozsvárban megjelent „Történelmi Lapok” nov. 15-iki számaának első cikke. A kérdést gyakorlatilag alaposra helyezve tárgyalja, s a hivataloktól bekért adatokból kimutatja, az eddigi részletekben nyilvánított öt évvel ezelőtti nyomtatott sorsát. 1290 évvel ezelő honvéd szentvért a legnagyobb szükségzet a Bem egykori hadseregéhez. E hadsereg veteránjai az ország segélyező önkéntesség s az adóhivatkozott kimutatások egy részével 40 ezer fíral nagyobbsággal összegeztel nemeslehet aránylagosan csekélyebb ellátásban, mint a Királyhagyon túliak. Ez a körülmény különben az intéző körök figyelmét sem kerülte ki, s felidélésbe hozta az országban élő honvédok részére a menedékhatást, az állam a honvédok részére így emelt felvett összeg egy foglaltatni. Errekes felmentési, hogy e ház lefektetésnek előmunkálatát meg a piskit esztá háza, a muti évben elhunyt Jáczy Szamu ezres vezette. A kolozsvári honvéd-menedékhez, mint az intézők tervezik, már a millennium előtt megnyitják, s Kolozsváron az O-várban, Mátyás király szülőházában, a góth stílusú emeletes épületben rendezték be. Vagyis a gyűlési hely a honvédok élnek — a lap a szent korona előadásáról közöl Római Jáczyt naplójából meg ismeretlen részleteket. Azonkívül részben rovatát érdekes történelmi adatokat tartalmaznak. A lapra kolozsvári lehet előfizetni egy negyed évi 1 forint.

A „*Protestáns új képes naptár*” 1895-iki évfolyamának tartalma változatossá és érdekes; számszám képtel kísérve adja az év történelmi, utána a szépirodalmi rész bevezetését. Vagyis a gyűlési hely a honvédok élnek — a lap a szent korona előadásáról közöl Római Jáczyt naplójából meg ismeretlen részleteket. Azonkívül részben rovatát érdekes történelmi adatokat tartalmaznak. A lapra kolozsvári lehet előfizetni egy negyed évi 1 forint.

KULONFÉLÉK.

— **Kinevezés.** Az igazságügyminiszter dr. Varga Antal országgyűlési kör. törvényszéki eljárástól a brassói kör. törvényszékes jegyzővé nevezte ki.

— **Szél Ignác** miniszteri tanácsos helyett városunkba érkezett, hogy a prágai városi főképviselő a helyszínen tájékoztassa magát s e célból kedden Prágámról szállt ki. Hír szerint a kormány a kérdéses földeket 22,200 fírtet meg fogja váltani s azan eszón községnek átadni, melyek azokhoz igényjogosultságot tartanak; a 22,200 fírtet mint kölcsön a kormányzat természetesen visszafizetendő lesz, de az illető községre nézve előnyös feltételre, melyre.

— **Bremberg-jelölés.** December 6-án lesz 40-k évre, hogy Bremberg Ferenc városunk polgármesterévé szolgálna képtel. Ezen évforduló alkalmával rendezendő kisbúcsúról ünnepség megbeszélése céljából Jakobi Károly tanácsos a városi képviselőtestületi tagokat ma délutáni értekezletre hívta össze.

— **Tha-estély.** A magyar polgári kör jövő vasárnapján este-estélyének igen érdekes műsora a következő: 1. Nyitány Weberlét; zongorán négy kézzel előadják: Kópe Melinda k. és Walthér Béla főreléiskolai tanár u. 2. „Az iparos szellem hangnallásának okai” irta és felolvasa dr. Lótnyáti Nándor főreléiskolai tanár u. 3. Magyar népdalok; éneklő Székely Amália k. a. zongorán kisírti Bartha Gizella k. a. 4. A hajófőres; komoly monológ Csepeli F. elődj. Dunaján Zoltán u. 5. Magyar táncok. Brunsztölt zongorán négy kézzel előadják: Kópe M. k. és Walthér B. tanár u. Az estélyen egy a polgári kör, mint a magyar társadalmi más tagjai szívesen látottak s a megjelenésére felkérték. Az estély kezdete fél 8 órakor. Hízi asszonyok: Vitéz József, Szöllösy Zsigmond és Benedek Lajosné urasszonyok lesznek.

— **Magyar színeszt.** Thalja magyar papja a jövő héten városunkba érkeznek s itt egy 16 előadásra terjedő előadásokat a fogott bennünket gyönyörködtetni. A társulat igazgatója Hajdu István, ki Magyarországról nagyobbsá színházirattal huzamos ideig mikéntek titkari minőségben s így szakmájának minden esztély-bíráját ismeri s mint kedélyes apa és jellemességek a deszkákra is otthonos. A társulat 19 nőt és 21 férfit szí-

mélyből áll, s bár terünk nem engedi, hogy az egyes szerepeket felsoroljuk, de megemlíthetjük Pajor Emilia primadonnát, ki hazánk legnagyobb vidéki színházában arattott el nem vitatható szép sikoreket; kivül számos jó erővel rendelkező a társulat s nem egy ismerősre talál közönségünk.

— **Jótekingóság.** A szégyen iskolás gyermekek felruházására a román kath. jótekingóságot egyet-leve foglalták a következő adományok folytak be: Broszek Már posztógyártásról 100 ruhákra való posztó, Eszterganyon egyöltő: kelmék 100 ruhákra, 4 db. fűtő. 2 db. posztó kelmék és különféle apróságok. Kertész Euphemia 6 nagytűt, 2 pár cipőt, 1 db. nőt ruhát, 1 db. nőt kabát. László M. L. egy: 85 méter kelmekelnyűruhákra és különféle apróságok. Lőw M. egy: 9 db. posztókendő, 43 pár gyermek-harisnya, 23 pár gyermek kesztyű, 1 db. előtő, 14 db. karmantyú. Simay Testvérek egyöltő: kelmék 100 ruhákra és 2 db. gyapjú fűtőt. Tandler Venczel posztógyártásról: 100 ruhákra való posztók.

— Fogadják a nemes adakozók az egyet-leve halás köszönetét.

— **Felfoglatláló kálváriások.** Brassóban a román rendszert az agitátoriparcsioner gyárjak a különféle laótó nyomtatásokról a nagy elmozdítások velük az ország nemzetiességi vidéket. A napokban egy csomaggal is maszlajgolt küldöttek Sipter, Temes Nagynyegy egy kis falvára. A bíróság azonban meg posztán felfoglatlálta s most a temesvári kör. ügyésznek hánözött ki belőle egy közeli sajtóipert az anyagot.

— **Egy hazafias magyar éresek.** Midőn magyar főpapoktól szólnak, egyttal az ország legjobb honfárlát politikát említték. Hogy ez a vélemény minden politikai pártbárcba deczára megtarta volna helyes voltát, ahhoz nagyban hozzájárult, utabban is a nemes és áldozatosok ezüldete által meg a magyar püspökök közt is híres Császka György érsek, ki ti Gyurgyóvár és Moszolin községében az a nagy kíváncsiakról magyar munkások nagyok részére egy iskola felállítását meg a magyar vállalat a tanítók fizetését. Császka érsek ezzel utánzásra biztató példát adott a újvilági zionizotól, mely sokat köszönhet a népméltós Magyarországon az egyházak.

— **Kossuth Ferenc** a honpolgári esküt nov. 26-án tette le Kármaymayer polgármester kezébe. Az esküfömlött előbb Kossuthnak magnumtatták, aztán Kullmann főjegyző felolvasta és Kossuth színdán hangon utána mondotta: „Én, Kossuth Ferenc Lajos Ákos. esküszöm az élő Istenre, hogy 6 ésszári és királyi felségelég, Magyarország apostoli királyához és a magyar koronaszágot alkalmánához hű leszek s igdrom, hogy magyar állampolgári kötelességeimet hűven teljesítem.” Az eskütel után a polgármester rövid beszédet intézett Kossuthhoz, melyet e szavakkal végzett: „... legyen előtő derék fia a hazának, mint egykor őcs atyját volt.” Kossuth néhány köszönő szóval válaszolt, mely a polgármester kezét szorított vele s aztán színdán elbúcsúzott fölő.

— **Epilog.** A Romániába szállott Albini Siptim levelet intézett Bukarestből a „Tribuna”-hoz, melyben azt ígérté, hogy jobb volt neki a magyar körök előtől ellátni s a román kérdés érdekében szabadon maradni. Megvárja, hogy nem volt bátorsága az újabb bebörtönzésért a fölölöséget elválni. — A román példabeszéd szerint: „A szaladás csunya, de házias dolgot.”

— **Garay fia.** Garay Dezső, törvényszéki bíró, Garay János a költő fia, nov. 26-án hosszú színdánest a kán megdöntötte a színdánest.

— **A szenteli új gyűlés.** A „Dreptatea” a „Gazeta” utabban kijelentették, hogy Szabóhoz összehívott gyűlés el volt hűmörködve. A Moconyú fölölöségek a gyűlés elhalasztása ügyében nagy fölölöséget fog kelteni és biztosra vehetjük — írja a „Dreptatea” — hogy az nagy hivatal fog M. ellen kelteni; gyamsztani fogják s a román kérdés áróljának fogják helyezni. Azonban a „Dreptatea” szerint Moconyú szabatosan járt el. A „Gaz.” is utabban kijelenti, hogy a román kérdést nem a választók öszszesége, hanem azok fölölöségek vannak hivatala elintézi. Szóval a „Dreptatea” és „Gazeta” az eddigi román nemzeti párt szervezett skárjak továbbra is fenntartani. — Hat a „Tribuna”? — Ez kemény támadást intézett Moconyú Sándor és Muresian Aurel a „Gazeta” tájékoztosra ellen azt, hogy e h 25-ára összehívott román választók gyűlést elhalaszt.

tandának véleményét. Moconyútól azt írja: Világos, hogy sem a gyűlésbe nem jó, sem békét nem hagy nekünk. Mit jelentenek ez?

— **A Vatikán és a magyar kálitási.** A magyar kormány megkérte a Vatikánt: engedné át a birkákban lévő magyar vonatkozású mikroszkopok az ezredeti kálitásiára. Ez ügyben Nagyvár radra az a hír érkezett, hogy Rovereta gróf értesítése szerint a pap kedvezően intézte el a magyar kormány kérelmét és így Fraknói Vilmos nagybíró, káptalan és Czobor Béla dr. egyetemi tanár már a napokban elutaznak Rómába.

— **Bukaresti magyarjárjak.** A bukaresti magyar dal- és műkedvelők-kör vasárnap decz. 2-án a „Bukaresti magyar társulat” nagyereménytel vizsgálgatolom egybekötött műkedvelői előadást rendez, mely alkalmából előadatik a „Jeremiás sírmai” című egy felvonásos bohózat. A darab rendezését Zaymoss János titkár és kivül korábban működtek abban: Ferenc Lajosné, Nagy Jánosné úrnők és Horváth Eszter k. a., továbbá Botos József, Ferenc Lajos, Nagy János, Román Péter.

— **Az új kör menyegzője** november 26-án ment vigye Péttárról az Anisok-palota kápolnájában, szigorúan orthodox rítus szerint. Az esketési szertartás délelőre félgyór kezdődött, a mikor a templomban a metropolita főkaplár a fejedelem rendjeit ezután ünneplés ismertetését kezdődött kárenekél; majd János gyónatási háromszor kísérelte a csár és a menyasszony gyűrtjöt; a mátkapár narancsvirág, gal körülött gyertyákat gyújtott, mire a pap összekötötte a stóval a kezeket. Kárenék kezdült föl s nélon nagyhercegek és a görög trónörökös királyjár a mátkapár, koronát tartva fölött. Ezután megáldották a mátkapárt s az esketést végték.

— **A penzhamisítók.** E ezimen akár külön rovatot is nyithatnók, annyira szaporodnak a penzhamisítók bándák. A hamis bankgyártás malett a filléresre került s azok, Nagyváradon a nemzetbank fogtak el egy Kossuthkötő Károly nevű vöncéllezt, ki egyezsere nagymennyiségű hamis huszféllelresekkel próbált szerencsét. Bántársait nyomozták.

— **A bukaresti román egyetemet** az 1893/94. tanévben 1330 dék látogatta. Ez éppen elég volt arra, sőt demonstrációra, melyet a mutt évben országssereg eljárástól a közönség szórakoztatására, míg aztán a román kormány oda kálította: „most már elég volt”!

— **Király és tribün.** Midőn a Monzaból visszatért király pár 26-án a palatánvártól távozott, a kálitát ér előtő sokat szövegét. Cossacchia volt köpölőse fejle rohan, hogy egy vasutas iratcsomót adjon át a királynak. A rendőrköt rávetették magukat, le akarták tartóztatni, de Cossacchia boldok emelt rájuk a kálitát; „Román tribün vagyok és ha én akarom, akárki visszatérhet és e szövegét meg fog rakdálni” csak nagy-leszen tudák az grógnó emelt elatrolni.

— **Óriási robbanás.** Amerikából ismét rettegetes szerencsétlenségét jelentenek. Nyugat-Virginia egyik nagy közénakirattában garabombas történt, melytől a közénakirattól szétrombolt s 28 munkást megölt, 35 munkást pedig súlyosan megsebesített. A robbanás vizsgáztatásának következtében támadt.

— **Mikor keljenek föl a gyermekek?** Egész Európában, de különösen Ausztráliában sokat foglalkoztat a kérdés, hogy mikor kell a gyermeknek a korai vagy késői felkeltés egészségesebb a gyermekek nézve és ezzel kapcsolatban azszal, hogy az iskolai tanítás 8 vagy 9 órakor kezdődjék-e? Legutabban egy kiváló tudós, Benedek István tanár nyilatkozott ebben a kérdésben. Szerinte a legfontosabb pszichológiai szükségletek egyike a gyermekeknél a koránéklés. A későnéklés megengedése a gyermek elpusztulását vonja maga után, mert a gyermek nem tudja a gyermekeket a gyermekek elméleti és testi egészségére ellen. Az iskolai órák kezdetének 8 órára való halasztása által a napnak nem csak egy órája válik el, hanem az egész délután napjára több órák az elvételre is jár. A későnéklés nemcsak fizikailag ártalmas, hanem gyengíti az akaratot és az évek folyamán fóforásává válik a rossz szokásoknak. Teljesen gyengédség az egész életre sokat rontgatossá válhatnak a gyermekekre nézve, mint az okos szíre.

— **Drága gyűjtőmeny.** A londoni Philanthia Society” a lelkész hűbilitás aron, kétszáz ezer márkért adta el postabélyeg gyűjtőmenyét, melyet 1872-ben kezdett meg. A magyar nemben mindenesetre párt a gyűjtőmeny nemcsak a lelkész fizikailag ártalmas, hanem gyengíti az akaratot és az évek folyamán fóforásává válik a rossz szokásoknak. Teljesen gyengédség az egész életre sokat rontgatossá válhatnak a gyermekekre nézve, mint az okos szíre.

Kiadatlalatos:

A „Brassó” nyomdája.

Rövid, apróra vágott

Ajánlunk

búkkfát fűrészelve és hasogatva.

1 öl, szállítással	13 frt — kr.
500 kg. (ezelőtt 4 frt 25 kr.)	4 frt — kr.
100 kg., szállítás nélkül	— frt 75 kr.
1 öl hasdlya	11 frt — kr.

Seewaldt taraktára.

Megrendelések elfogadhatók:

Schmidt R. és társánál, Kapu-utca 27. sz.
 Prentner és Seewaldtnál „ S. sz.
 172 (1—4).

SEEWALDT taraktára.

A beállított idényre

ajánlok direkt importált

JAMAİKA RUMOT

legfinomabb minőségben

3 frt, 2 frt 50 kr., 2 frt 1 frt 70 kr. és 1 frt 20 krajval,
 továbbá 90 kr., 70 kr. és 60 kros minőségben.

Legfinomabb likörök és rozsolisok

legelősebb versenyáron.

Ismételtárusítók különös árkedvezményben részesülnek.

Szíves pártfogást kér kiváló tisztelettel

ROTH MIHÁLY

Hőgyári raktára, Brassó, Lópiac 2. sz.

154 (1—30) Összes anyagszerék

házi sürgőnykhöz és telefonhoz.

Teljes házi sürgőnyök száma teleppel 6 frt.
 Közművesek házi sürgőny 4 frt. Házi mikrofon
 darabonként 9 frt. Teljes villamsháló-berende-
 zés 20 frttól feljebb. Izso lámpák, accumula-
 torok, száraz elemek, indukciós készülék szolid
 és elegáns kivitelben, a legelősebb áron.

W. Josef Neumann

elektro-technikai telepe
 Wien IV., Starbembergasse 4. sz.

Villamos
!! pillanat-világítás !!

hálózatok, pinexek, padlások, őrnyékek,
 tűzveszélyes helyszerek számára, galván-ele-
 mekkel; igen praktikus és tartós.

Árjegyzék ingyen. Árjegyzék ingyen.

HÍRDETESEK

a kiadói hivatásban,

Bodoki

MATILD-FORRÁS

különösen kötött szénsavban és szénsavas nátriumban ren-
 kívül gazdag, kristálytiszta égrényes-vasas savanyúvíz.

Első rangu acél-forrás.

A viláfgalamban legelsősebb, legelősebb és leg-
 egészségessebb — megfelelő szakértelmű természetűhen
 kezelt — a maga nemében páratlan savanyúvíz

Legelegánsabb borvíz.

Női bántalmaknál, a gyomor és az idegrendszer bántal-
 mainál, vérszegénységen alapuló betegségeknek, páratlan
 hatású gyógy-ital!

Egy literes üveg víz árú üvegeszereléssel 5 krajczár.

Kapható:

Brassóban Weiss Mihály-utca 12. szám alatt lévő raktár-
 romban, továbbá minden ásványvíz-kereskedésben és a
 vendéglőkben.

Tisztelettel

GYÖRGY JÓZSEF

a forrás kezelője.

160 (51—100)

Bodok, (Háromszékmező)

Adler L. Jakab

bank- és váltóüzlete

BRASSÓ,

NAGY-SZEBEN,

Virág-sor 1. szám.

Főter 1. szám.

ajánlja szolgáltatni mindenem bankügyi leti szakmába vágó műveletekre egy-
 nint arany- és ezüstpénzek, külföldi pénznekem sorjegyek bel- és külföldi
 értékpapírok, r. szvények, záloglevelek, kötvények stb. napi árfolyam szerint
 vétel és eladására.

ELŐLEGET

mindenem sorjegyekre, átlapapírokra, ércpénzekre határozott időtar-
 tatra vagy folyó számlára 82—90%-nyi költséges legmerektebb kamattal
 mellett.

Szelvények jutalek nélküli beváltását,

nyeremények és kisorsolt értékpapírok legelősebbi leszámitolását;

valamint utalványok gyors és pontos behajtását és átutalását
 eszközli, ugyint

Cheques-eket

költséges megőnyítésére és előnyére azon szülőknek, kiknek gyermekei kül-
 földön tanulnak) minden bel és külföldi bankpácokra szigorúan a napi
 árfolyamok szerint kiállít.

Értéktőzsdei forgalmat

eszközli minden értéktőzsdei legítatványosb feltételek mellett.

Tőke elhelyezőknek,

kik tőkejüket jól jövedelmező értékpapírokban elhelyezni, vagy azokat jöve-
 delmezőbb értékekkel szemben becsereálni óhajják, konyol és megbízható
 szakfakcsatokat nyújt.

PÉNZBETÉTEKET

egy folyó számlára, valamint jutalekmentes grószámlára legítatványosb
 feltételek mellett elfogad.

Mindem zálogleveleműek, melyek különösen

tőkeelhelyezéshez

alkalmasak, letész szerinti összegekben kaphatók és mi t szolidak és biz-
 tosságban ajánlatnak.

A Pesti Magyar Kereskedelmi Bank

4% % záloglevelel és
 4% % jutalekkel a

nagyzseben ált. takarékpénztár, ugyint az általános takarékpénztár és
 földhitelintézet záloglevel.

Értéktőzsdei és felváltások kasszája és a legkimerítőbben díjtala-
 nul adnak és vidéki megbízások is legelősebbi minőségben a legítatványosb-
 ban teljesítenek. 135 (124—50)

Egyes példányok kaphatók

a kiadó-hivatalban

és GROSS G. lottógyűjtőnél.

Előnyös részletfizetéssel

Aradi Butor-Raktár.

Van szerencsén a n. é. közönség becses tudására hozni,
 miszerint a helyi piaczn Kapu-utca 49. sz. alatti ház-
 ban az általános hírnének örvenő

Reinhardt Fülöp

aradi butorgyáros bizományi üzletét Grünvald Albert tör-
 vényszéki legjezített cégem alatt nyitl üzletben fő ytatom.

Mitán Reinhardt Fülöp gyártmánya egész Magyar-
 országon mint a legelsőidabb és legelősebb kivitelű el van is-
 merve és üzletem dusan berendezett nagy választékkal el van
 látva és a legújabb styl szerint berendezve, felkérnem a n. é. kö-
 zönséget, netalánli szükségleteinél engem meglatogatni.

Minthogy Reinhardt Fülöp ur gyártmák legelősebbi kár-
 pátos és díszített a helyi piaczn rendelkezésemre bocsátotta és dí-
 szített szakmába vágó mindennemű megbízásokra a legújabb
 styl szerint a legítatványosb áron eléglet tehetnek.

Ugyintzint nagy készletet tartok képekben, olajfestmények-
 ben, tkr-ökben, valamint szalon- és fútozsyozegyekben, továb-
 bá butorszövekekben a legújabb gyártmányokból gyári áron.

Kittető tisztelettel

196 13—

Grünvald Albert.

Verseny nélküli árak!

Brassó, nyomata és kiadja a „Brassó” nyomdája — Grünvald Vilmos.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.